

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

IV. De partitione sacrificij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

Ratione finis, quia ille fuit proximus, & principalis finis mortis Christi, placare Deum generi humano, qui est finis veri sacrificij. Colossens. i. *Pacificans per sanguinem crucis.* & idem clamant omnes Scripturæ. Quare omnia sacrificia legis veteris, figuræ erant, ac typi huius verissimi, & summi propitiatorij sacrificij, vt Augustinus testatur lib. i. contra doctores. leg. & prophet. cap. 18. & alibi. Finis autem proprius mortis Martyrum, non erat Deum placare, sed testimonium veritati præbere; & ex genere suo mors Martyris actus est fortitudinis, quia magis eligit vitam perdere, quam fidem negare. Quare B. LEO epist. 83. supra citata: *Quamuis, in conspectu Domini multorum Sanctorum preciosa mors fuerit, nullus tamen insontis occisio propitiatio fuit mundi. Acceptorum iusti, non dedere coronas, & de fortitudine fidelium exempla nata sunt patientia, non dona iustitia; singulares quippe singulis mortes fuere, nec alterius quisquam debitum suis seorsum persoluit.* Ac de definitione hæc tenus.

CAPVT QVARTVM.

De partitione sacrificij.

Nunc de partitione pauca dicenda sunt. Sacrificium igitur proprie dictum, duobus modis diuisum solet, ratione materiæ, & ratione formæ, & finis. Ratione materiæ diuiditur in tria genera, in victimas, seu hostias, immolationes, & libamenta. Victimæ, seu hostiæ dicuntur sacrificia ex animantibus, videlicet ouibus, capris, bobus, columbis, passeribus, & turturibus: nec enim vlla alia animantia sacrificari poterant. Et quamuis hæc nomina generalia sint, tamen apud Latinos deriuata sunt ab hostia sacrificij, quæ offerebantur post victoriam de hostibus reportatam. Victima enim à victoria, & hostia ab hostibus deriuata est, iuxta illud Ouidij lib. i. Factorum:

*Victima quæ cecidit dextra victrice vocatur,
Hostibus à victis hostia nomen habet.*

Immolationes dicuntur sacrificia ex rebus inanimis, sed solidis, vt ex farina, pane, sale, thure: dicebantur autem immolationes à mola, siue à molendo. Quamuis deinde vocabulum immolandi ad omne genus sacrificij deriuatum sit: nam & in Scripturis sanctis, & in prophanis auctoribus sacrificare, & immo-

immolare pro eodem accipiuntur. Libamenta dicuntur sacrificia rerum liquidarum, vt vini, & aquæ.

Ratione formæ, & finis diuiditur in tria genera; in holocausta, hostias pro peccato, hostias pacificas. Holocausta offeriebantur propriè in reuerentiam diuinæ Maiestatis, & idè tota cremabantur, vt resoluta in vaporem tota sursum ascenderent, in signum quod quidquid habemus, Dei est. Hostia pro peccato, dicebantur eæ quæ offeriebantur pro expiatione peccati; & hæ partim cremabantur, partim a sacerdotibus in ipso atrio sancto manducabantur. Erant autem multa genera hostiarum pro peccato, nam & variabantur pro varietate peccati, & pro varietate personarum. Aliud enim offeriebatur pro periurio, aliud pro aliis peccatis; & similiter aliud pro Põtifice, aliud pro Rege, aliud pro Synagoga, aliud pro priuatis hominibus. Hostiæ pacificæ partim cremabantur, partim manducabantur à sacerdotibus, partim ab iis, qui donaue- rant. Erant autem duæ species pacificorum; quædam em offeriebantur pro beneficio accepto: quædam pro beneficio accipiendo, quæ hoc solum differebât à superioribus, quòd istæ poterant etiam in crastino manducari, illæ autem debebant consumi ipso die sacrificij.

Ex quo rectè colligit sanctus Thomas 1. 2. quæst. 102. artic. 3. vbi de tota hac materia egregiè disputat, præstantissimum sacrificium fuisse holocaustum, secundum locum dignitatis obtinuisse sacrificium pro peccato, tertium sacrificium pacificum pro beneficio accepto, postremum sacrificium pacificum pro beneficio accipiendo. Maximè enim obligamur Deo honorem deferre ob ipsius infinitam maiestatem, deinde secundò ob offensam in ipsum commissam, tertio ob acceptum iam beneficium, postremò propter sperata beneficia.

Colligit S E C U N D O tribus illis generibus sacrificiorum significari tres fidelium status. Nam holocaustum significat statum perfectorum, qui totos se Dei obsequio dedicant. Sacrificium pacificum; statum proficientium, qui Deo gratias agunt pro accepta iustificatione peccatorum, & petunt perseuerantiam in bono: & idè eius sacrificij sunt tres partes, vna crematur Deo, altera manducatur à sacerdote, tertia ab offerente; quia perseuerantia in bono acquiritur gratia Dei, ministerio sacerdotum, & merito etiam proprio operum bonorum.

norm. Denique sacrificium pro peccato, significat statum incipientium, seu pœnitentium, qui quærunt a Deo veniam peccatorum. Et quia iustificatio a peccatis non potest accipi propriis meritis, sed sola Dei gratia per ministerium sacerdotum: idcirco eius sacrificij vna pars Deo offertur, altera sacerdoti, nulla ipsi offerenti cedit.

CAPVT QVINTVM.

Explicatur status controuersie, & sententia referuntur Catholicorum, & hæreticorum.

EXPLICATIS vocibus Missæ, & sacrificij, sequitur ut ipsa quæstio explicetur; Vtrum Missa sit sacrificium. Porro quæstio principalis cum hæreticis huius temporis, non est de sacrificio spiritali aut improprio; fatentur enim Philippus in Apologia Confessionis Augustanæ, & Martinus Kemnitius in Examine Tridentini Concilij, & Brentius in Confessione VVitembergensi, & alij, Missam, siue sacram Cœnam multis modis sacrificium dici posse: sed de sacrificio externo visibili, veterè propriè dicto; ac potissimum de ipso genere sacrificij propriè dicti, id est, de oblatione visibili Deo facta ministerio sacerdotum.

Itaque status controuersie hic erit. Vtrum in Missa, siue in actione Cœnæ Domini, si ritè celebretur, Eucharistia Deo offerri debeat. Hunc esse verum statum quæstionis, facile probari potest extestimoniis aduersariorum, & nostris. Ac primùm formulæ ab ipsis editæ, Cœnæ Domini celebrandæ, satis apertè indicant quid in nostra Missa illis displiceat.

Formula Missæ pro Ecclesia VVitembergensi à Lutherò edita anno M. D. XXIII. admittit PRIMÒ, Introitum cum Psalmo. SECUNDO, Kyrie eleison cū hymno Angelico: *Gloriam excelsis Deo*. TERTIO, Collectam, seu orationem cum lectione sequente. QUARTO, Graduale cum Alleluia. QUINTO, Profas, seu Sequentias quasdam paucas, vt de Spiritu Sancto, & de Natali Domini. SEXTO, Euangelium. SEPTIMO, Symbolum. Deinde ita subiungit, OCTAVO: *Sequitur missa abominatio, cui seruire coactum est quidquid in Missa profecerit: vnde & Offeritorium vocatur; & ab hinc omnia feruntur*